

CNV – konferens 17 nov 2009, Jamtli

Gunilla Nilsson Edler

Kultur och natur – guidning i landskapet

Förmedla, Tolka, Guida, Reseleda - inte så stor skillnad

”The art of guidning” Catherine Prince

Essens _ att hjälpa människor att se det de tittar på.

Sätta in i en kontext – förklara – oavsett om det är en dopfunt eller en blomma.

Ge något för alla sinnen. De sinnen vi använder mest är hörsel och syn. Men doft, smak, känsel är de som gör att man minns. Om jag berättar något så glömmet åhöraren det ganska fort. Om jag visar så minns man bättre. Om man berör så minns man.

Guideteknik-kurser

Jag ser två stora block. Jag står mitt emellan.

1. Leta fakta ta reda på allt jag ska guida om förbereda mig – stoppa in allt i mig själv.
2. Den andra delen är att levandegöra stimulera och förmedla kunskap genom att ge!

Förmedling i första person: first person interpretation. Det började i Abisko 1973 som ansvarig för butiken. – Sten Brander ”– Gunilla – ta hand om gruppen!”

Idag: Jamtli – vi leker historia genom att vara olika personer. Ibland personer som funnits på riktigt och ibland fejkade personer. När vi klär oss för att gå in i en roll sker en mental process – husmor med man och barn och piga och dräng och stor gård...De sista åren har jag varit Augusta Paulina Svensson. Änka. Tvättar borgerskapets byk. Spännande att förmedla historia genom att vara en person! Jag måste kunna mycket om tidsandan – vem som är stadminister och vad det är för tid.

Blunda till 1950talet!! Husmor restaurang hov berättar om byggnadens historia.

De eviga frågorna är ju bara fem? De tar vi till kvällen!

Rådhustrappan – 30 arter i skarvarna mellan kalkstenen.

Plockar upp en rölleka – tusenblad – gör en kopp te och sätter fart på matsmältningen. Byxor heter broka – rölleka heter broskiten!

Kyrkparken – det är maj eller juni och de små underbara skotten på granarnas kvistar jag tar inte alla på samma träd men längst ned i granens kjol tar jag lagom många. Åker hem och syltar – C-vitamininjektion låter deltagarna smaka syltade.

Björksav idag gör någon sprudlande vin Östersund – de allra flesta har inte smakat men det kan man göra! Traktera instrument som man kan ha i fickan. Låta människor känna på saker – inte minst för synskadade eller med andra funktionshinder.

Lära känna stan genom att känna på olika ytor – helt underbar stadsvandring. Känna på metall, trä eller offentlig konst.

Guidning och reselederi har mycket med gruppanpassning att göra – att veta vilka man ska ta hand om. Ju mer man vet desto bättre – har de fått äta, dricka kaffe och gå på toaletten. Tillfredsställ deras personliga kroppsliga behov så har du chans att de lyssnar.

Om du planerat tid som du vill fylla var anpassningsbar – skuldbelägg inte gruppen.

Guidekompendiet – humor ökar inlärningen med 20%! Skrattet lösgör och skapar alla sköna saker i kroppen och öppnar sinnen. Ingen motsats till att vara seriös. Guidens ABC – arrangemang, berättelse, charm (det pratar man inte om idag – förr gick man på charmkurs.

Rösten – här har vi alla olika förutsättningar. Tonhöjd, volym och hastighet! Variera! Ta en lektion med en talpedagog. Första gången jag gjorde det men en operasångare i stockholm – magstödet ett knippe valnötter som han dresserat.

Talets viktigaste element är pausen! Ge rum före och efter och det viktiga man sagt i mitten.

Vad vill du uppnå? Jag vill möta människor, vill förmedla, väcka intresse?

Hur kan vi se mer om sån verksamhet som du driver? Trestegsraket för upplevelseproduktion. Vad är det jag vill visa och berätta – identifiera och ta reda på så mycket som möjligt.

Paketera – folksom reser – reser, äter, bor och gör! Marknadsför.

Gruppen på plats – gör det så bra att du kan gå tillbaks till första steget och utvärdera och återkoppla.

När man återkopplar till det man tidigare gjort – den viktigaste frågan att ställa. Skulle jag ha velat höra det jag just gjort?

Att förmedla, guida, reseleda är ett begrepp med många aspekter detta var mina!

First person interpretation – verktyg och genväg till upplevelser?

1)

Förmedlare

Vägledare

Förare

Guide

Reseledare

Aktör

Det finns många begrepp. Jag ser inte skarpa gränser!

Essensen: Hjälpa människor SE, det dom faktiskt tittar på!

Alltså: förklara, sätta in i rätt kontext, verbalisera, osv

2)

Ge något för alla sinnen.

Berätta

jag glömmer

Visa mig

jag kanske kommer ihåg

Involvera mig

jag förstår

3)

Guideteknik - ser jag som två stora block - med mig i mitten

Metod att

- Ta in
- Leta fakta
- Strukturera
- Internalisera

Metod att

- Berätta
- Levandegöra
- Stimulera
- Förmedla kunskap

4)

Förmedling i första person

- Gå in i roll
- Tala i jagform
- Spela på känslor
- Låta inspirationen arbeta

(jag byter om till husmor på Hov 1959, agerar några minuter)

5)

Övriga övriga (väl förberedda)

- Byta huvudbonad
- Använda instrument
- Bjuda på smakprov – (nu har jag syltade granskott !)
- Låta dem känna/dofta på något

6)

Rölleka – Achilléa millefolium – jämtska broskskiten

Visa – berätta användning – bra för matsmältning

7)

Gruppenpassning

- Varifrån
- Hur ser deras dag ut
- Ålder
- Intressen
- Mottagliga eller ej?
- Var kommer jag in?

8)

Balansgång hur man hanterar sina gäster.

Underskatta aldrig deras intelligens!

Överskatta aldrig deras tidigare kunskaper!

9)

Humor ökar inläring med 20 % !

Guidens

A – arrangemang

B – berättelse

C – charm

10)

Rösten – guidens viktigaste instrument

Sköta om – träna – ta lektioner

Talets viktigaste element – PAUS !

Öka – minska:

- Tonhöjd
- Volym
- Hastighet

11)

Guidens entusiasm plus kunskap inger förtroende

12)

Slutsats – 3 stegsraketen

1:a steget

identifiera och förbereda produkten

2:a steget

Paketera, prissätta, marknadsföra

3:e steget

Genomföra

Återkoppla till 1:an

Nyckelfråga till mig själv.

Tuff men absolut nödvändig att ställa varje gång!

Vill jag själv höra det jag berättar och se det jag visar?

13)

Förmedlare

Vägledare

Förare

Guide

Reseledare

Aktör

Det finns många begrepp. Jag ser inte skarpa gränser!

Världen är full av ogjorda guideuppdrag!